

דברי זכרון תורה ופתיח

לעילוי נשמת הנער יפתח בן יהודה ז"ל

גליון א'

פרשת אמור

י"ז אייר ה'תש"ע

דבר תורה נקודתי

השבת אנו קוראים את פרשת אמור. מהפסוק "ונקדשתי בתוך בני ישראל" המופיע בפרשת השבוע, למדו חכמינו זיכרונם לברכה כי כל דבר שבקדושה צריך להיעשות בעשרה. קיום תפילה במניין, קריאה בתורה, חופה וקידושין מחייבים עשרה יהודים בוגרים. באמונות אחרות, הרוצה להתקדש מתבודד מן החברה, מתרחק ומסתגר. לעומת זאת, תורת ישראל איננה אומרת כן. כל דבר שבקדושה חייב להיעשות בציבור, את התורה קיבלנו בתור עם ולא בתור יחידים, ולכן רק לציבור ישנו כוח ויכולת לקבל שכילה. "אם יסתר איש במסתרים – ואנוכי לא אראנו נאום ה'" אדם החי לעצמו, החפץ בטובתו שלו וטובת הכלל איננה מעניינת אותו כלל, חוכמתו ותורתו פסולות הן. ונקדשתי – בתוך בני ישראל. הקדושה מופיעה בשלמות רק כחלק מבני ישראל, כחלק מהכלל.

לקח גדול ועצום ניקח אנו, המצויים בדור הדוגל במימוש עצמי ובטיפוח ה"אני". חובה עלינו לזכור כי כל אחד ואחת מאתנו הם חלק מכלל, וטובת הפרט והציבור קשורות הן זו בזו. אדם הרוצה לחיות חיי קדושה, מוכרח הוא לדאוג לקדושה ולרוחניות של סביבתו.

דבר תורה מקיף

השבת אנחנו קוראים את פרשת "אמור". בפרשת השבוע אנו קוראים על המועדים והחגים החלים עלינו במשך השנה. בהמשך הפרשה, פוגשים אנו מצווה מיוחדת במינה – מצוות ספירת העומר. שונה היא מצוות הספירה מכל המצוות שבתורה בכך שעניינה ספירת ימים. סופרים אנו יום ועוד יום בדרך אל חג השבועות, מתקדמים אנו צעד וצעד בדרכנו אל מתן תורה. כאשר אדם סופר ימים ולילות עד שיגיע ליום מסוים, ההיגיון אומר שיתחיל ממספר הימים שנשארו לו, ובכל יום יפחית יום אחד: 49, 48, 47 וכן על זה הדרך. אולם, אם נתבונן על מצוות הספירה, נשים לב לדבר מיוחד במינו. אנחנו מתחילים לספור בכיוון ההפוך: 1, 2, 3, וכו'.

מצוות ספירת העומר מדגישה את ערכו של כל יום ויום בפני עצמו. חייו של האדם הינם מסגרת מעגלית, זריחה ושקיעה, יום ולילה, קיץ וחורף. ישנם אנשים החיים ללא תכלית: הם עובדים כדי לנח, ונחים כדי לעבוד. חייהם חסרי משמעות ואין להם קץ ומטרה. בני אדם החיים ללא חזון, ללא ראית העתיד. ספירת העומר מחנכת אותנו למבט על משמעותו של כל יום ויום. כרגע נמצאים אנו ביום הראשון לספירה. מצד אחד, אנו מרוכזים ביום זה ולא מביטים קדימה. מתמקדים אנו במה שמוטל עלינו לעשות היום. מצד שני, סופרים אנו את הימים ומצרפים אותם לשבועות, יש לנו מטרה ותכלית. מתקדמים אנו לכיוון מסוים, חותרים אנו לקראת קבלת תורה. כל יום ויום חשוב ונספר. למחרת, היום השני לספירה, יום בעל מטרה מיוחדת משל עצמו, אולם כחלק ממערכת התקדמות, המובילה ליום השלישי, וכן הלאה. בפרשת השבוע אנו נפגשים עם קדושת הזמן – המועדים

החלים במשך השנה. "אלה מועדי ה'", אשר תקראו אותם במועדים". מפסוק זה לומדים חכמינו זיכרונם לברכה כי ישראל הם המקדשים את הזמן. אנו מברכים "מקדש ישראל והזמנים" קדושת הזמן נובעת מכך שישראל מקדשים אותו, קובעים מתי יחול ראש השנה ומתי יום הכיפורים, מתי פסח ומתי שבועות. אנו המקדשים את הזמן, אנו הנותנים לו משמעות ומעניקים לו משקל ויחס. לזמן אין שום משמעות בפני עצמו. כל משמעותו של הזמן הוא ביחס שאנו מתייחסים אליו.

המספר שבע מסמל את מסגרת הטבע, ומה שמעבר לו שייך למדרגה הרוחנית הנבדלת. ימי הספירה, המובילים אל חג השבועות – התורה השייכת למדרגה הרוחנית הנבדלת והנעלה. רוב בני האדם מתעוררים רק לעת זקנה ושיבה, שמים לב לכך שעוד לא עשו משהו משמעותי בחייהם, וחיו חיים מעגליים ללא תכלית. לפתע הם מצטערים ומגלים שכילו לריק לילותיהם וימיהם. החכמים והנבונים – סופרים ימים. "על כן יאמרו המושלים – בואו חשבון" – המושלים ביצור עושים "חשבון", סופרים הם את הימים ואת השעות, את הדקות ואת השניות, ומעניקים להם משמעות ומשקל. הם אינם מתייחסים באומרים כי המטרה הרוחנית רחוקה מהישג ידם, ואין טעם להתאמץ, אלא יודעים כי כל מסע מתחיל בצעד אמיץ ונבון.

כאשר לאדם ישנה משימה גדולה העומדת בפניו ניצבות בפניו שתי אפשרויות. יכול הוא להתייאש מראש, ולומר כי אין סיכוי ואפשרות. אולם החכם האמיתי, האדם היודע כיצד חיים באמת, וכיצד מעניקים לחיים משמעות – מחלק את חייו לזמנים מוגדרים ומוקצבים. מעניק הוא לכל רגע את המשמעות המתאימה, ואינו מפחד מדרך ארוכה ומפלת.

מסר חשוב מאין כמותו למדים אנו מתורת המועדים. קדושת הזמן ומשמעותו ניתנת על ידנו, בידנו הכוח להעניק חיים לרגע מסוים, ובידנו האפשרות להפוך אותו לריק וחסר. נהיה חכמים בכך שנספור את הימים. נדע לנצל את ימינו אחד לאחד, ובסופו של דבר נעמוד בפסגת ההר נדהמים, ונגלה כמה השגנו והצלחנו במהלך חיינו. על אברהם אבינו, האדם הראשון הקורא בשם ה' נאמר: "ואברהם זקן בא בימים", אברהם היה אדם מבוגר, אולם הוא "בא בימים" – הוא עצמו היה בכל יום ויום מחייו. חייו ועצמותו היו דבר אחד ובלתי נפרד. לכל רגע ורגע בחייו אברהם הייתה משמעות, בכל דקה מחייו אברהם עצמו היה נמצא. אברהם עמד בסוף ימיו וימיו בידיו, התורה מעידה עליו שניצל את ימיו אחד לאחד.

ספירת העומר מכינה אותנו יום אחרי יום לקבלתה של תורה. אין התורה נקנית אלא בצורה זו – של מניית הימים, יום אחרי יום. "שבע שבתות תהינה" – בלי חיסור יום אחד. רק מתוך השקידה והשקעה, אך ורק ע"י עבודה המתמדת ומתמשכת, זוכים להיות מוכנים למתן תורה. ספירת העומר מחנכת אותנו לתת משמעות לרגע, ולזכור לכלכל את צעדנו בתבונה, ולראות אותם כחותרים לעבר מטרה מסוימת.

שבת שלום,

צחי קנטור ואביעד חזני